

Αθήνα, 21 Μαρτίου 2023

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
Παράρτημα Ανατολικής Στερεάς

Διδότου 26, 106 80 Αθήνα
ΤΗΛ.: 210 3618118 - 3605579, FAX: 210 3605436
E-mail: geoteeath@otenet.gr
Web site: www.geotee-anste.gr

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Παγκόσμια Ημέρα Δασών και Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό

Ως καθ' ύλην αρμόδιοι γεωτεχνικοί και ευαίσθητοι πολίτες, αρεσκομάστε σε αφιερώσεις που τιμούν τα δάση και κατ' επέκταση τους ανθρώπους που τα υπηρετούν. Αφιερώνουμε ημερίδες και ορθά πράττουμε, ώστε να προβάλουμε την αξία τους, γνωρίζοντας ότι τα δάση είναι το τελευταίο φυσικό στήριγμα της υγείας του πλανήτη και των ανθρώπων, όπως τονίζει και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας & Τροφίμων του ΟΗΕ.

Ο επιστημονικός λόγος όμως δεν φαίνεται να συγκινεί εύκολα εκείνους που διαχειρίζονται τις τύχες του κόσμου και αυτό αποδεικνύεται και από την αποτυχία ενιαίας αντίληψης στη διαχείριση των φυσικών πόρων. Όταν επίσης η ανθρωπότητα μαστίζεται από πολέμους και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας, τα ενδιαφέροντα στρέφονται στην επιβίωση και ο σεβασμός της φύσης δευτερεύει. Με φόντο τα μείζονα πολεμικά τραγικά γεγονότα και του διχασμούς, στις πανδημίες που όπως φαίνεται δεν θα μας εγκαταλείψουν εύκολα, ο λόγος για την προστασία των δασών υποβαθμίζεται εξ αντικειμένου.

Αντίθετα ο συναισθηματικός λόγος βρίσκει απήχηση και ανατρέχουμε, εν προκειμένω, σε κυρίαρχες ουμανιστικές ιδέες που εκφράστηκαν από ευαίσθητους συγγραφείς, υπηρέτες των παγκόσμιων αξιών.

Θεωρήσαμε λοιπόν ότι για τα δάση καλό θα ήταν να ακουστούν λυρικότερες φωνές ποιητών και συγγραφέων, τιμώντας ταυτόχρονα και την παγκόσμια ημέρα ποίησης που συμπίπτει με εκείνη των δασών. Σταχυολογήσαμε μερικά ποιήματα, που φυσικά δεν εξαντλούν έναν μακρύτερο κατάλογο, που εξ αντικειμένου μας διαφεύγει, πονήματα και γραπτά αποσπάσματα ανθρώπων, που η ευαισθησία τους για τη φύση είναι αναμφισβήτητη.

Ο πιο τρανός καημός - Κωστής Παλαμάς

Την ώρα την υπέρτατη που θε να σβει το φώς μου
Ένας θα είναι εμένα ο πιο τρανός καημός μου
Δεν θα 'ναι οι κούφιοι λογισμοί, οι αδικίες του κόσμου,
Θα 'ναι πως δεν δυνήθηκα με εσέ να ζήσω πλάση
Πράσινη πάνω στα βουνά, σε αγριόδεντρα στα δάση
Θα' ναι πως δεν σε χάρηκα σκυφτός μες τα βιβλία
Ω φύση, ολάκερη ζωή κι ολάκερη σοφία.

Τò δάσος - Μιλτιάδης Μαλακάσης 1895

Τò δάσος που λαιχτάριζες
ώσπου να τò περάσεις,
τώρα να τò ξεχάσεις
διαβάτη άποσπερνέ.

Μιά αύγινή, τὸ κούρσεψαν
ἀνίδρωτοι λοτόμοι,
κι ἐκεῖ εἶναι τώρα δρόμοι
διαβάτη ἀποσπερνέ.

Τὸ τρίσβαθο ἀναστέναγμα
ποῦ ἄγγιζε τὴν καρδιά σου
κι ἔσπασε τὰ γόνατά σου
δὲ θὰ τ' ἀκούσεις πιά,

τὸ πήρανε στὰ διάπλατα
περίτρομα φτερά τους
καὶ τό 'καμαν λαλιά τους
τὰ νύχτια τὰ πουλιά.

Καὶ κάτι ποῦ βραχνόκραζε
μὲ μιὰ φωνὴ ἀνθρώπου,
στὸ ἡμέρωμα τοῦ τόπου
βουβάθηκε κι αὐτό.

Τὸ σιγαλὸ τραγούδισμα
ποῦ σ' ἔσερνε διαβάτη
σὲ μαγικὸ παλάτι
δίχως ἐλπίδα αὐγῆς,

τὸ πήρανε -γιὰ κοίταξε-
στερνὴ ἀνατριχίλα
τὰ πεθαμένα φύλλα
ποῦ ἀπόμειναν στὴ γῆς.

Κι ἡ ἄρπα μὲ τὸν ἦχο της
ποῦ σὲ γλυκομεθοῦσε
μὰ κρύφια σοῦ χτυποῦσε
θανάτου μουσική,

χάθηκε μὲ τὴν ἄγγιχτη
ποῦ τὴν κρατοῦσε κόρη,
στὰ πέλαγα, στὰ ὄρη,
νὰ μὴν ξανακουστεῖ.

Τὸ δάσος ποῦ λαχτάριζες
ὥσπου νὰ τὸ περάσεις,
τώρα νὰ τὸ ξεχάσεις
διαβάτη ἀποσπερνέ,

γεννήκαν νεκροκρέβατα
τ' ἄγρια δεντρά του τώρα
καὶ θὰ τὰ βρεῖς στὴ χώρα
διαβάτη ἀποσπερνέ.

«Το δάσος» Μαρία Πολυδούρη

Τὸ Δάσος, κοίτα, ἀπόγυρε
στῆς Νύχτας τὴν ἀγκάλη.
Μύρο ἀποπνέει μεθυστικό,
στενάζει μὲ τὸ ἀηδόνι.
Τὸ φεγγαράκι πάνω του
περίεργο προβάλλει

καὶ στὸν καθρέφτη τοῦ ρυακιοῦ
τὰ μάγια του ξαπλώνει.

Στο δάσος (Μυρτιώτισσα, Από τη συλλογή, Τα δώρα της Αγάπης)

Σαν μέσα απ' ἄυλο ποτιστήρι,
κάτω απ' τὸ δέντρο που ἔχω γείρει,
των αρωμάτων ρέει τὸ σμάρι,
φλισκούνι, ρίγανη, θυμάρι!

Ὅ,τι ἔχει ὁ Θεὸς ξέγνοιαστο πλάσει
γύρω απ' τὸ δάσο ἔχει κουρνιασει,
πουλιά στα δέντρα, αρνιά στις στάνες,
καὶ στα τσαντίρια οἱ ατσιγγάνες.

Θροοῦν τὰ πεύκα, αχοῦν οἱ γρύλοι,
ξυπνοῦν στη μνήμη μου ὅλοι οἱ θρύλοι.
Να'ρχόταν λέει καὶ νὰ με κάνει
ὁ δράκος, λεύκα εἴτε πλατάνι,

μια ρίζα νὰ'μαι ἐδῶ στο χῶμα,
καὶ μήτε μάτια, μήτε στόμα!
Τὸ αἷμα αὐτὸ που τρέχει ἐντὸς μου
καὶ που με καίει σα νὰ'ν' οχτρός μου,

να'ρχονταν λέει ξωθιές πιλάλα,
νὰ μου τὸ πιουν στάλα τὴ στάλα,
καὶ νὰ χυθεῖ ἡ ψυχὴ καθάρια,
σαν τὰ νερά, σαν τὰ χορτάρια!

...Στα μυριοκέντητα κιλίμια
τοῦ δάσου, ἐγώ'μαι ἡ μόνη ασκήμια,
καὶ κάτι νόθο, κάτι ξένο
μες στο βασίλειο τὸ παρθένο...

Ἄνθη τῆς πέτρας - Γιώργος Σεφέρης

Ἄνθη τῆς πέτρας μπροστὰ στὴν πράσινη θάλασσα
μὲ φλέβες ποῦ μοῦ θύμιζαν ἄλλες ἀγάπες
γαλίζοντας στ' ἄργὸ ψιχάλισμα,
ἄνθη τῆς πέτρας φυσιογνωμίες
ποῦ ἦρθαν ὅταν κανένας δὲ μιλοῦσε καὶ μοῦ μίλησαν
ποῦ μ' ἄφησαν νὰ τίς ἀγγίξω ὕστερ' ἀπ' τὴ σιωπὴ
μέσα σε πεῦκα σὲ πικροδάφνες καὶ σὲ πλατάνια

Επί ασπαλάθων - Γιώργος Σεφέρης (31 τοῦ Μάρτη 1971)

Ἦταν ὠραῖο τὸ Σούνιο τὴ μέρα ἐκείνη τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.
πάλι μὲ τὴν ἀνοιξη.
Λιγοστὰ πράσινα φύλλα γύρω στὶς σκουριασμένες πέτρες
τὸ κόκκινο χῶμα καὶ οἱ ἀσπάλαθοι
δείχνοντας ἔτοιμα τὰ μεγάλα τους βελόνια
καὶ τοὺς κίτρινους ἀνθούς.
Ἀπόμερα οἱ ἀρχαῖες κολόνες, χορδὲς μιᾶς ἄρπας ποῦ ἀντηχοῦν
ἀκόμη...
Γαλήνη
-Τί μπορεῖ νὰ μοῦ θύμισε τὸν Ἄρδιαῖο ἐκεῖνον;
Μιὰ λέξη στὸν Πλάτωνα θαρρῶ, χαμένη στοῦ μυαλοῦ
τ' αὐλάκια.
Τ' ὄνομα τοῦ κίτρινου θάμνου

δὲν ἄλλαξε ἀπὸ κείνους τοὺς καιροὺς.
Τὸ βράδυ βρῆκα τὴν περικοπὴν:
«τὸν ἔδεσαν χειροπόδαρα» μᾶς λέει
«τὸν ἔριξαν χάμω καὶ τὸν ἔγδαραν
τὸν ἔσυραν παράμερα τὸν καταξέσκισαν
ἀπάνω στοὺς ἀγκαθεροὺς ἀσπάλαθους
καὶ πῆγαν καὶ τὸν πέταξαν στὸν Τάρταρο κουρέλι».
Ἔτσι στὸν κάτω κόσμον πλέρωνε τὰ κρίματά του
Ὁ Παμφύλιος ὁ Ἄρδιαῖος ὁ πανάθλιος Τύραννος

Επιφάνεια 1931 (ἀπόσπασμα)

...Κράτησα τὴ ζωὴ μου, κράτησα τὴ ζωὴ μου ταξιδεύοντας
ἀνάμεσα στὰ κίτρινα δέντρα κατὰ τὸ πλάγιασμα τῆς βροχῆς
σὲ σιωπηλὲς πλαγιὲς φορτωμένες μὲ τὰ φύλλα τῆς ὀξιάς,....

Χαλίλ Γκιλμπράν (Λιβανέζος ποιητής)

Τα δένδρα εἶναι ποιήματα, που γράφει ἡ γη πρὸς τὸν οὐρανό.

Τέλος, θεωρήσαμε καλὸ νὰ παραθέσουμε τμήματα μικροῦ ἀφηγήματος τοῦ μεγάλου μας Παπαδιαμάντη, σε μιὰ γλώσσα λόγια που οἱ παλιότεροι ἐξ ἡμῶν εἶμαστε ἐξοικειωμένοι. Ἐνδεχόμενα νὰ κουράζει νεότερους ἀναγνώστες ἀλλὰ ὁ λυρισμὸς τοῦ εἶναι διάχυτος καὶ ὁ σεβασμὸς στα ἱερά κληροδοτήματα τῆς φύσης διάπυρος.

Υπὸ τὴν βασιλικὴν δρυν

Τοῦ **Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη (ἀποσπάσματα)**

Περιοδικό "Παναθήναια", 1901

Ὅταν παιδίον διηρχόμην ἐκεῖ πλησίον, ἐπὶ ὀναρίου οχοῦμενος, δια νὰ υπάγω νὰ ἀπολαύσω τὰς ἀγροτικὰς μας πανηγύρεις, τῶν ἡμερῶν τοῦ Πάσχα, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τῆς Πρωτομαγιάς, ἐρρέμβαζον γλυκὰ μὴ χορταίνων νὰ θαυμάζω περικαλλὲς δένδρον, μεμονωμένον, πελώριον, μίαν βασιλικὴν δρυν. Ὅποιον μεγαλεῖον εἶχεν! Οἱ κλάδοι τῆς χλωρόφαιοι, κατάμεστοι, κραταιοί· οἱ κλώνες τῆς, γαμψοί ὡς ἡ κατατομὴ τοῦ αετοῦ, οὔλοι ὡς ἡ χαίτη τοῦ λέοντος, προεῖχον ἀναδεδημένοι, εἰς βασιλικά στέμματα. Καὶ ἦτον ἐκεῖνὴ ἀνασσα τοῦ δρυμοῦ, δέσποινα ἀγρίας καλλονῆς, βασίλισσα τῆς δρόσου...

Ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς ἐστάλαζε κι ἔρρεεν ὀλόγουρά τῆς «μάννα ζωῆς, δρόσος γλυκασμοῦ, μέλι το ἐκ πέτρας». Ἐθαλπον οἱ ζωηφόροι ὅποι τῆς ἔρωτα θείας ἀκμῆς, κι ἔπνεεν ἡ θεσπεσία φυλλὰς τῆς ἡμερον τρυφῆς ἀκηράτου. Καὶ ἡ κορυφὴ τῆς βαθύκομος ἠγεῖρετο ὡς στέμμα παρθενικόν, διάδημα θεῖον.

Ἡσθάνομην ἀφατον συγκίνησιν νὰ θεωρῶ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐκεῖνο δένδρον. Ἐφάνταζεν εἰς τὸ ὄμμα, ἐμέλπεν εἰς τὸ οὖς, ἐπιθύριζεν εἰς τὴν ψυχὴν φθόγγους ἀρρήτου γοητείας. Οἱ κλώνες, οἱ ράμνοι, τὸ φύλλωμά τῆς, εἰς τοῦ ἀνέμου τὴν σείσιν, ἐφαίνοντο ὡς νὰ ψάλλωσι μέλος ψαλμικόν, τὸ «Ὡς ἐμεγαλύνθη». Μ' ἔθελγε, μ' ἐκῆλει, μ' ἐκάλει ἐγγύς τῆς. Ἐπόθουν νὰ πηδῆσω ἀπὸ τοῦ υποζυγίου, νὰ τρέξω πλησίον τῆς, νὰ τὴν ἀπολαύσω· νὰ περιπυχθῶ τὸν κορμόν τῆς, ὅστις θὰ ἦτον ἀγκάλιασμα δια πέντε παιδιά ὡς ἐμέ, καὶ νὰ τὸν φιλήσω. Νὰ προσπαθῆσω ν' ἀναρριχηθῶ εἰς τὸ πελώριον στέλεχος, τὸ ἀδρόν καὶ ἀμαυρόν, ν' ἀναβῶ εἰς τὸ σταύρωμα τῶν κλάδων τῆς, ν' ἀνέλθω εἰς τοὺς κλώνας, νὰ ὑψωθῶ εἰς τοὺς ἀκρέμονας... Καὶ ἀν' ἂν μ' ἐδέχετο, καὶ ἀν' μ' ἀπέβαλλεν ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς, καὶ μ' ἔρριπτε κάτω, ἀς ἐπιπτον νὰ κυλισθῶ εἰς τὴν χλόην τῆς, νὰ στεγασθῶ ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς, ὑπὸ τὰ αετώματα τῶν κλώνων τῆς, τὰ ὅμοια μὲ στέμματα Δαυὶδ θεολήπτου.

.....

Καθὼς τὴν εἶδα χαμηλότερον, δεξιόθεν, ἀρκετὰ μακρὰν, ἀφησα τὸν δρομίσκον εἰς τὸν ὁποῖον ἔτρεχα, καὶ στραφείς πρὸς δυσμὰς ἤρχισα νὰ κατέρχομαι, μὲσω τῶν ἀγρῶν, ὑπερπηδῶν ἀιμασιάς, χάνδακας, φραγμοὺς θάμνων καὶ βάτων, σχίζων τὰς σάρκας μου, ἀιμάσων χεῖρας καὶ πόδας... Τέλος ἐφθασα πλησίον τῆς ποθητῆς νύμφης τῶν δασῶν.

Ἦμην κατάκοπος, κάθιδρος καὶ πνευσιτῶν. Ἄμα ἐφθασα, ἐρρίφθην ἐπὶ τῆς χλόης, ἐκυλίσθην ἐπάνω εἰς παπαρούνας καὶ χαμολούλουδα. Ἀλλ' ὅμως ἠσθάνομην κρυφῆν

ευτυχίαν, ονειρώδη απόλαυσιν. Ερρέμβαζον αναβλέπων εις τους κλώνάς της τους κραταιούς, και ηνοιγόκλειον ηδυπαθώς τα χείλη εις την πνοήν της αύρας της, εις τον θρουν των φύλλων της. Εκατοντάδες πουλιών ανεπαύοντο εις τους κλώνάς της, έμελλον τρελά τραγούδια... Δρόσος, άρωμα και χαρμονή εθώπτευον την ψυχήν μου....

Ήμην αποσταμένος, και δεν είχαν κοιμηθεί καλά την νύκτα. Ο ύπνος μού έλειπεν. Εις την σκιάν του πελωρίου δένδρου, εν μέσω των μηκώνων του των κατακοκκίνων, ο Μορφεύς ήλθε και μ'εβαυκάλησε, και μοι έδειξεν εικόνες, ως εις περίεργον παιδίον.

Μου εφάνη ότι το δένδρον –έσωζον καθ'ύπνον την έννοιαν του δένδρου– μικρόν κατά μικρόν μετέβαλλεν όψιν, είδος και μορφήν. Εις μίαν στιγμήν η ρίζα του μου εφάνη ως δύο ωραίαι εύτορνοι κνήμαι, κολλημέναι η μία επάνω εις την άλλην, είτα κατ'όλίγον εξεκόλλησαν κι εχωρίσθησαν εις δύο· ο κορμός μού εφάνη ότι διεπλάσσετο και εμορφούτο εις οσφύν, εις κοιλίαν και στέρνον, με δύο κόλπους γλαφυρούς, προέχοντας· οι δύο παμμέγιστοι κλάδοι μού εφάνησαν ως δύο βραχίονες, χείρες ορεγόμεναι εις το άπειρον, είτα κατερχόμεναι συγκαταβατικώς προς την γην, εφ'ης εγώ εκείμην· και το βαθύφαιον, αιθαλές φύλλωμα, μου εφάνη ως κόμη πλουσία κόρης, αναδεδημένη προς τ' άνω, είτα λυομένη, κυματίζουσα, χαλαρουμένη προς τα κάτω.

Το πόρισμά μου, το εν ονειρώ εξαχθέν, και εις λήρον εν είδει συλλογισμού διατυπωθέν, υπήρξε τούτο: «Α! δεν είναι δένδρον, είναι κόρη· και τα δένδρα, όσα βλέπομεν, είναι γυναίκες!»

Όταν μετ'όλίγον εξύπνησα, ως συνέχειαν του ονειρού έσχον εν νώ την ανάμνησιν της ιστορίας του τυφλού, τον οποίον ο Χριστός εθεράπευσε, καθώς είχαν ακούσει τον διδάσκαλόν μας εις την Ιεράν Ιστορίαν: «Καταρχάς μεν είδε τους ανθρώπους ως δένδρα· δεύτερον δε τους είδε καθαρά...»

Πλην δεν εξύπνησα ακόμη, πριν ακούσω τι έλεγε το φάσμα· η κόρη – η δρυς, είχε λάβει φωνήν και μοι έλεγεν:

-Ειπέ να μου φεισθούν, να μη με κόψουν...δια να μη κάμω ακουσίως κακόν. Δεν ειμ'εγώ νύμφη αθάνατος· θα ζήσω όσον αυτό το δένδρον...

.....

Δεν ενόησα τίποτε από το μαντικόν όνειρον. Αργότερα εδιδάχθην από εγχειρίδιον Μυθολογίας ότι η Αμαδρυάς συναποθνήσκει με την δρυν, εν ή ευρίσκεται ενσαρκωμένη...

Μετά πολλά έτη, όταν ξενιτευμένος από μακρού επέστρεψα εις το χωρίον μου, κι επεσκέφθην τα τοπία εκείνα, τα προσκυνητάρια των παιδικών αναμνήσεων, δεν εύρον πλέον ουδέ τον τόπον ένθα ήτο ποτε η Δρυς η Βασιλική, το πάγκαλον και μεγαλοπρεπές δένδρον, η νύμφη η ανάσσουσα των δρυμώνων.

Μία γραία με την ρόκαν της, με δύο προβατίνας τας οποίας έβοσκεν εντός αγρού πλησίον, ευρίσκετο εκεί, καθημένη έξωθεν της μικράς καλύβης της.

Όταν την ηρώτησα τι είχε γίνει το «Μεγάλο Δέντρο», το οποίον ήτον ένα καιρόν εκεί, μοι απήντησεν:

-Ο σχωρεμένος ο Βαργένης το έκοψε...μα κι εκείνος δεν είχε κάμει νισάφι με το τσεκούρι του· όλο θεόρατα δέντρα, τόσα σημαδιακά πράματα... Σαν το 'κοψε κι ύστερα, δεν είδε χαΐρι και προκοπή. Αρρώστησε, και σε λίγες μέρες πέθανε... Το Μεγάλο Δέντρο ήτον στοιχειωμένο.